

CURTEA SUPRĂMĂ DE JUSTIȚIE
DECIZIE

03 noiembrie 2021

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Timofti Vladimir,

Judecători – Țurcan Anatolie, Cobzac Elena,

a examinat admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat de către condamnatul Verdeș Ion, prin care solicită casarea încheierii Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 24 noiembrie 2020 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2021 la plângerea înaintată în procedura prevăzută de art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală și

a c o n s t a t a t :

1. La 02 mai 2019, condamnatul Verdeș Ion, a înaintat judecătorului de instrucție o plângere împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile prevenitului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.

2. Prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 24 iunie 2019, plângerea condamnatului Verdeș Ion a fost respinsă ca fiind depusă peste termen.

3. Încheierea a fost contestată cu recurs de către condamnatul Verdeș Ion, care a solicitat casarea acestei încheieri cu admiterea plângerii înaintate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 24 octombrie 2019, a fost admis recursul declarat, casată încheierea primei instanțe și dispusă trimiterea la rejudecare a cauzei în aceeași instanță, în alt complet de judecată.

5. Prin încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 21 februarie 2020, a fost admisă parțial plângerea condamnatului Verdeș Ion, fiind constatat faptul că Verdeș Ion, a fost deținut în perioadele 17 mai 2007 - 12 iulie 2007, 04 octombrie 2007 - 11 octombrie 2007, 29 octombrie 2007 - 20 decembrie 2007, 17 iulie 2008 - 07 august 2008, 18 septembrie 2008 - 04 decembrie 2008 în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, în total perioada de 213 zile.

În temeiul art. 473⁴ alin. (4) Cod de procedură penală, a fost acordată în calitate de despăgubire condamnatului Verdeș Ion, suma de 10650 lei, și anume câte o unitate convențională pentru fiecare zi în care condamnatul a suferit încălcarea condițiilor de detenție, care urmează a fi încasată din contul bugetului de stat prin intermediul Ministerului Finanțelor al Republicii Moldova.

În rest plângerea condamnatului Verdeș Ion, a fost respinsă ca neîntemeiată.

6. Încheierea Judecătorei Chișinău (sediul Ciocana) din 21 februarie 2020, a fost contestată cu recurs de către condamnatul Verdeș Ion, care a solicitat casarea acesteia și admiterea integrală a plângerii înaintate.

7. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 06 iulie 2020, a fost admis recursul declarat, casată încheierea primei instanțe din 21 februarie 2020, cu trimiterea cauzei la rejudecare de către prima instanță, în alt complet de judecată.

8. Prin încheierea Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 24 noiembrie 2020, a fost admisă parțial plângerea lui Verdeș Ion, fiind constatat că condamnatul Verdeș Ion a fost deținut în Penitenciarul nr. 13 - Chișinău, Penitenciarul nr. 4 - Cricova, pe perioada de 2669 zile, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale

Totodată, s-a indicat că Verdeș Ion este în drept să se adreseze cu acțiune separată în procedura contencioasă în vederea reparării prejudiciului cauzat pentru condiții precare de detenție care contravin prevederilor art. 3 CEDO, dacă va considera de cuviință.

În rest plângerea a fost respinsă ca neîntemeiată.

8.1. Încheierea nominalizată a fost atacată cu recurs de către:

8.1.1. Directorul adjunct, inspector principal de justiție al Penitenciarul nr. 4, Vitalie Falcă, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 24 noiembrie 2020, emisă la plângerea lui Verdeș Ion, în partea constatării deținerii în condiții precare în penitenciarul nr. 4 - Cricova.

8.1.2. Condamnatul Verdeș Ion, prin care a solicitat admiterea recursului, anularea încheierii Judecătoriei Chișinău (sediul Ciocana) din 24 noiembrie 2020, cu admiterea integrală a plângerii.

9. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2021, au fost respinse ca nefondate recursurile declarate și menținută încheierea primei instanțe din 24 noiembrie 2020.

10. Decizia instanței de recurs este contestată cu recurs în anulare de către condamnatul Verdeș Ion, care solicită casarea acesteia, cu pronunțarea unei noi hotărâri, prin care să fie admisă integral plângerea înaintată.

În argumentarea recursului, recurentul invocă că:

- a epuizat căile ordinare de atac, dar despăgubirile solicitate nu au fost încasate;

- la judecarea cauzei, dosarul personal din perioada detenției în volum de 601 file nu a fost prezentat instanțelor de judecată, motiv din care au fost omise zilele de detenție din 19 octombrie 2000 până pe 24 martie 2002, fapt ce îi pune în pericol siguranța personală în detenție, iar zilele calculate în hotărârile judecătorești nu corespund certificatului de eliberare;

- neapreciind suma despăgubirilor cerute în plângere, instanțele de judecată au comis o discriminare față de alte cazuri similare examinate și executate de Ministerul Finanțelor a Republicii Moldova, fapt inadmisibil în cadrul unui proces echitabil;

- până în prezent nu a primit nici o explicație cum poate fi reparat prejudiciul cauzat;

- solicitările de apărare a drepturilor sale sunt respinse abuziv de instanțele de judecată;

- fiind deținut în condiții inumane și degradante până în prezent, nu poate obține o despăgubire echitabilă în urma încălcării drepturilor fundamentale.

11. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului în anulare declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal conchide că acesta este inadmisibil, din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 452 alin. (1) Cod de procedură penală, Procurorul General și adjuncții lui, persoanele menționate în art. 401 alin. (1) pct. 2) și 3), și în numele acestora, apărătorul sau reprezentantul lor legal, pot declara la Curtea Supremă de Justiție recurs în anulare împotriva hotărârilor judecătorești după epuizarea căilor ordinare de atac.

În corespundere cu dispozițiile art. 455 alin. (2) pct. 7) Cod de procedură penală, cererea de recurs în anulare trebuie să cuprindă motivele recursului în anulare cu menționarea cazurilor prevăzute în art. 453 și cu argumentarea ilegalității hotărârii atacate.

Prin trimitere la prevederile art. 453 alin. (1) Cod de procedură penală, se menționează că hotărârile irevocabile pot fi atacate cu recurs în anulare în scopul reparării erorilor de drept comise **doar la judecarea cauzei**, în cazul în care un viciu fundamental în cadrul procedurii precedente a afectat hotărârea atacată, inclusiv când Curtea Europeană a Drepturilor Omului informează Guvernul Republicii Moldova despre depunerea cererii.

Prin urmare, Colegiul penal remarcă faptul că, dreptul de a declara recurs în anulare, poate fi exercitat numai în privința hotărârilor judecătorești prin care a fost judecată cauza penală în fond, adică hotărârile irevocabile de condamnare, de achitare sau de încetare a procesului penal, după epuizarea căilor ordinare de atac, reglementate de Capitolul IV, Secțiunea I și Secțiunea II ale Codului de procedură penală – adică calea apelului și recursului ordinar.

Analizând dispozițiile legale expuse mai sus în raport cu speța dată, rezultă că decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2021, adoptată în ordinea reglementată de art. 469-471 Cod de procedură penală, prin care au fost examinate în ordine de recurs, cererile declarate împotriva încheierii primei instanțe, prin care a fost soluționată plângerea condamnatului împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care conform jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 CEDO, cu solicitarea despăgubirilor, în procedura prevăzută de art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală, nu cade sub incidența categoriilor de hotărâri irevocabile prevăzute la alin. (1) art. 452 Cod de procedură penală, ce pot fi contestate cu recurs în anulare la Curtea Supremă de Justiție, iar recursul în anulare declarat împotriva acestei decizii, este inadmisibil, deoarece o asemenea hotărâre nu este susceptibilă de a fi atacată cu recurs în anulare.

În consecință, având ca reper prevederile art. 455 alin. (2) pct. 7), art. 453 Cod de procedură penală, Colegiul penal va decide în privința inadmisibilității recursului înaintat, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

12. Conducându-se de prevederile art. 452-453, art. 456 alin. (1), 432 alin. (2) pct. 1) Cod de procedură penală, Colegiul penal

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului în anulare declarat de către condamnatul Verdeș Ion, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 01 martie 2021, la plângerea înaintată în procedura prevăzută de art. 473²-473⁴ Cod de procedură penală, din motiv că nu îndeplinește cerințele de formă și de conținut.

Decizia este irevocabilă.

Pronunțată integral la **03 noiembrie 2021**.

Președinte

Timofti Vladimir

Judecători

Țurcan Anatolie

Cobzac Elena